

Таблиця 2. (Витяг). Автореферат дисертації доктора політичних наук К.О.Ващенко.

<p>Ващенко К.О. «Теоретико-методологічний інструментарій і засоби забезпечення політичного аналізу і прогнозування в сучасній Україні» Автореферат дисертації доктора політичних наук (електронний варіант) https://mydisser.com/ua/avtoref/view/10337.html</p>	<p>Джерела, з яких зроблено запозичення текстів без посилань</p>
<p>С.7 З'ясовано, що прогнозування не зводиться лише до спроб угадати деталі майбутнього. Прогнозист має виходити із діалектичної детермінації політичних явищ і процесів (урахування випадковостей, ймовірного розгортання подій за різними траекторіями, нелінійних варіантів соціально-політичного розвитку, нелогічних виявів поведінки суб'єктів політики). Прогнози мають передувати планам, містити оцінку ходу, наслідків виконання (або невиконання) планів, охоплювати все, що не піддається плануванню, розв'язанню.</p>	<p>Бестужев-Лада И. В., Наместникова Г.А. Социальное прогнозирование. Курс лекций. — М.: Педагогическое общество России, 2002. - Ч.II. лекція 9. Прогнозирование не сводится к попыткам предугадать детали будущего (хотя в некоторых случаях это существенно). Прогнозист исходит из диалектической детерминации явлений будущего, из того, что необходимость пробивает себе дорогу через случайности, что к явлениям будущего нужен вероятностный подход с учётом широкого набора возможных вариантов. ... Прогнозы должны предшествовать планам, содержать оценку хода, последствий выполнения (или невыполнения) планов, охватывать всё, что не поддаётся планированию, решению.</p>
<p>С.15 Оскільки ранньоіндустріальне європейське суспільство породжувало нестабільність, особи, що приймають рішення, виявили потребу в інформації, що дозволяє нарощувати можливості соціального й політичного контролю в умовах урбаністичної та індустріальної експансії. У цьому контексті прикладні суспільні науки – спочатку статистика й демографія, пізніше соціологія, економіка, прикладна політологія та державне управління – розвивалися у відповідь на виклики практичних проблем розуміння й контролю соціальних систем, що ускладнюються. Розвиток нових методів дослідження був покликаний не стільки прагненням до придбання нових наукових «істин», скільки бажанням домінуючих соціальних груп використати продукти наукового аналізу з метою політичного й адміністративного контролю.</p>	<p>Туронок С.Г. Політичний аналіз і прогнозування -2005 Увлечение количественными методами исследования сочеталось с озабоченностью идеями социальных реформ: язвы раннеиндустриального европейского общества порождали нестабильность, и лица, принимающие решения (в правительстве, финансовом секторе и нарождающейся фабричной промышленности), нуждались в информации, позволяющей наращивать возможности социального и политического поля в условиях урбанистической и индустриальной экспансии. В этом контексте прикладные общественные науки — сначала в лице статистики и демографии, позже в лице оформившихся дисциплин социологии, экономики, политической науки и государственного управления — развивались в ответ на вызовы практических проблем понимания и контроля усложняющихся социальных систем. Развитие новых методов исследования было движимо не столько стремлением к обретению новых научных «истин», сколько желанием доминирующих</p>

С.15-16 Еволюція формування політичної аналітики і прогностики в радянський період засвідчує, що політичні дослідження в цей час здійснювалися в дисциплінарних рамках марксистських парадигм «наукового комунізму» і частково «діалектичного» й «історичного матеріалізму». Дослідження прикладного характеру концентрувалися в специфічних галузях «стратегії та тактики КПРС» і «організаційного будівництва» різних інститутів радянської політичної системи. Відповідні курси читалися в спеціалізованих партійних, комсомольських і профспілкових школах. Тим самим прикладні розробки у сфері внутрішньої й зовнішньої політики за радянського періоду виявилися перенесеними до сфери аналітичного забезпечення діяльності партійно-державних структур. У результаті значна частина прикладного й ситуаційного аналізу була під «грифом таємності» або призначалася винятково «для службового користування». Самі дослідження у цій сфері досить чітко поділяються на зовнішньополітичні та внутрішньополітичні, при цьому саме прикладні дослідження внутрішньополітичних ситуацій у «світі соціалізму» були практично засекречені, тому що виконувалися, насамперед, власними аналітичними структурами на замовлення партійно-державних органів.

С.16 З початком перебудови зміна загального характеру політичного процесу вивела розвиток прикладних політологічних досліджень на новий рівень. Для розуміння змісту тієї або іншої проблемно-політичної ситуації та тенденцій її розвитку потрібні були професіонали, що володіють спеціальними методами політичного аналізу, діагностики, прогнозування. Як наслідок, виникла ціла когорта фахівців з академічних і навчальних інститутів, що працювали в радянський період у міжнародній і країнознавчій сферах та оволоділи принципами і технікою політичного аналізу. У постперебудовні роки саме вони звернулися до аналізу внутрішньої політики з використанням методик, відпрацьованих за кордоном.

социальных групп использовать продукты научного анализа в целях политического и административного контроля¹

В **советский период** политические исследования осуществлялись в дисциплинарных рамках марксистских парадигм "научного коммунизма" и частично "диалектического" и "исторического материализма". Исследования прикладного характера концентрировались в специфических отраслях "стратегии и тактики КПСС" и организационного "строительства" различных институтов советской политической системы, которые преподавались в специализированных партийных, комсомольских, профсоюзных школах. Тем самым прикладные разработки в области внутренней и внешней политики в советский период оказались перенесены в сферу аналитического обеспечения деятельности партийно-государственных институтов

В силу этого значительная часть прикладного и ситуационного анализа носила тот или иной гриф "секретности" либо предназначалась исключительно "для служебного пользования". Сами исследования в данной области весьма четко подразделяются на внешнеполитические и внутривнутриполитические, при этом именно прикладные исследования внутривнутриполитических ситуаций в "мире социализма" были практически засекречены, так как выполнялись, прежде всего, собственными аналитическими структурами КГБ и МВД СССР, ГРУ, военной контрразведки, а также некоторыми подразделениями АН СССР (например, Институт США и Канады, ИМЭМО, ИНИОН) по заказу партийно-государственных органов

С началом **перестройки** изменение общего характера политического процесса вывело развитие прикладной политологии на новый уровень. Для понимания содержания той или иной проблемно-политической ситуации и тенденций ее развития потребовались профессионалы, владеющие специальными методами политического анализа, диагностики, прогнозирования.

Целый ряд специалистов из академических и учебных институтов, работавших в советский период в международной и страноведческой областях и овладевших принципами и техникой политического анализа, в постперестроечные годы обратились к анализу внутренней политики (среди них — И. М. Бунин, С. А. Караганов, А. М. Салмин, Г. А. Сатаров и др.) с

<p>C.16 Специфіка вітчизняного політичного процесу визначає центральні ділянки застосування сил політичних аналітиків. Політичний маркетинг і виборчі технології є тими напрямками прикладної політології, які в Україні та Росії розвиваються найбільш інтенсивно. Основними напрямками політичного аналізу у цих галузях є типологізування й моделювання електорату, розробка стратегії та тактики виборчої кампанії.</p> <p>Одним із найбільш актуальних напрямків прикладної політології є дослідження конфліктів і проектування шляхів їх вирішення.</p>	<p>использованием методик, отработанных за рубежом.</p> <p>Сама специфика российского политического процесса определяет центральные участки приложения сил политических аналитиков. Политический маркетинг и избирательные технологии — едва ли не самое интенсивно развивающееся направление прикладной политологии в России. Основными направлениями политического анализа в этой области являются типологизирование и моделирование электората и выработка стратегии и тактики избирательной кампании.</p> <p>Одно из наиболее актуальных направлений прикладной политологии - исследование конфликтов и проектирование путей их разрешения.</p>
<p>C.17 Сьогодні методика інвент-аналізу досить успішно застосовується для дослідження військових конфліктів, проявів політичного насильства, масових виступів, процесу міжнародних переговорів – частоти внесення пропозицій сторін-учасниць переговорів, динаміки поступок тощо</p>	<p>Боришполец К.П. Методы политических исследований. Учебное пособие. - М.Аспект-пресс,2005</p> <p>В настоящее время ивент-анализ имеет очень широкие области применения — изучение военных конфликтов, проявлений политического насилия, массовых выступлений и динамики переговоров.</p>
<p>C.17 Відносно новим напрямком в аналізі міжнародних відносин, який поступово набуває статусу окремої галузі суспільствознавчого знання є глобальне політичне прогнозування, перед яким стоять завдання довготривалого прогнозу глобалізації, вироблення випереджального і запобіжного знання та пояснення людству прийнятних альтернатив, які воно має в своєму розпорядженні.</p>	<p>Панарин А. Глобальное политическое прогнозирование - М.Алгоритм, 2002 – Введение. О предмете и методе глобального политического прогнозирования.</p> <p><i>Поэтому в задачу глобального политического прогнозирования входит выработка предупреждающего знания и прояснение имеющихся в распоряжении человечества приемлемых альтернатив.</i></p>
<p>C.17 Донині найменш розвиненою ділянкою прикладної політології, передусім на пострадянському просторі, залишаються обґрунтування й вибір альтернативних варіантів політичних рішень. Подібна ситуація продиктована переважно об'єктивними обставинами й особливо закритістю для аналітиків механізмів прийняття рішень або ексклюзивним характером таких розробок, виконуваних за контрактами. Важлива проблема, що безпосередньо стосується всіх, хто займається прикладним політичним аналізом на пострадянському просторі, – це становлення і формування відповідного професійного співтовариства. Без такого співтовариства не може повноцінно розвиватися жодна наукова дисципліна; більше того, не може бути ефективним вплив фахівців на реальні</p>	<p>Туронок С.Г. Политический анализ и прогнозирование (2005)</p> <p>В то же время до сих пор самым слаборазвитым участком прикладной политологии остаются обоснование и выбор альтернативных вариантов политических решений. Подобная ситуация продиктована во многом объективными обстоятельствами, и особенно закрытостью для аналитиков механизмов принятия решений или эксклюзивным характером таких разработок, выполняемых по контрактам. Серьезная проблема, непосредственно касающаяся всех, кто занимается прикладным политическим анализом в России — <i>становление их профессионального сообщества.</i> Без такого сообщества не может полноценно развиваться ни одна научная дисциплина; более того, не может быть эффективным влияние специалистов на реальные политические</p>

політичні процеси.	процессы.
<p>C.17 На відміну від теоретичної політології, яка рухається логоцентризмом та спрямована на прирощення істинних знань про об'єкт, на пошук закономірних взаємозв'язків та взаємозалежностей у досліджуваній галузі суспільних відносин, політичний аналіз виробляє раціонально спрощене розуміння об'єкта. Якщо фундаментальна наука виробляє знання, спрямоване на розуміння об'єкта, глибинне та систематизоване проникнення в його таємницю, то прикладний політичний аналіз формує свої уявлення на основі практичних запитів суб'єкта, які не виходять за межі конкретного завдання.</p>	<p>Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учебник для студентов вузов. – 2006</p> <p>В отличие от науки, которой движет логоцентризм и которая изначально направлена на приращение истинных знаний об объекте, на поиск закономерных взаимосвязей и взаимозависимостей в исследуемой области общественных отношений, политический анализ вырабатывает рационально-упрощенное понимание объекта и потому требует минимально достаточные сведения для реализации конкретной цели субъекта. Если фундаментальная наука производит знание, направленное на понимание объекта, глубинное и систематизированное проникновение в его тайны, то прикладной политический анализ формирует свои представления на основе практических запросов субъекта, которые не простираются дальше конкретной задачи.</p>
<p>C.18 Прогнозування не зводиться до спроб угадати деталі майбутнього. Прогнозист має виходити із діалектичної детермінації явищ майбутнього, з того, що необхідність торує собі шлях через випадки, що до явищ майбутнього потрібний імовірнісний підхід з урахуванням широкого набору можливих варіантів. Тільки за такого підходу прогнозування може бути ефективно використане для вибору найбільш імовірного або найбільш бажаного, оптимального варіанта при обґрунтуванні мети, плану, програми, проекту, взагалі рішення. Саме тому прогнози мають передувати планам, містити оцінку ходу, наслідків виконання (або невиконання) планів, охоплювати все, що не піддається плануванню, розв'язанню.</p> <p>...</p> <p>C.19 Надзвичайно важливою проблемою є необхідність чітко розмежувати категорії обґрунтованості й істинності прогнозу. Якщо нова наукова інформація</p> <p>C.20 опирається на ґрунтовну наукову теорію, ефективність якої відносно аналогічних об'єктів дослідження доведена, якщо ця інформація отримана в результаті досить надійних методів, процедур, операцій наукового вивчення (перевіреного на інших об'єктах), то вона вважається цілком обґрунтованою ще до</p>	<p>Бестужев-Лада И. В., Наместникова Г.А. Социальное прогнозирование. Курс лекций. — М.: Педагогическое общество России, 2002.</p> <p>Прогнозирование не сводится к попыткам предугадать детали будущего (хотя в некоторых случаях это существенно). Прогнозист исходит из диалектической детерминации явлений будущего, из того, что необходимость пробивает себе дорогу через случайности, что к явлениям будущего нужен вероятностный подход с учётом широкого набора возможных вариантов. Только при таком подходе прогнозирование может быть эффективно использовано для выбора наиболее вероятного или наиболее желательного, оптимального варианта при обосновании цели, плана, программы, проекта, вообще решения. Прогнозы должны предшествовать планам, содержать оценку хода, последствий выполнения (или невыполнения) планов, охватывать всё, что не поддаётся планированию, решению.</p> <p>C.79 В этом плане важно четко разграничить категории обоснованности и истинности (прогноза). Обоснованность научной информации — это, коротко говоря, уровень состояния знаний и качество научноисследования. Если новая научная информация опирается на основательную научную теорию, эффективность которой в отношении аналогичных объектов</p>

<p>підтвердження її практикою.</p> <p>Критерієм істинності наукової інформації, як відомо, є практика. Однак практику не можна розуміти лише як суто емпіричний досвід сьогодення. Більш широке розуміння практики охоплює суспільно-історичну практику розвитку людського суспільства в цілому. Тому проблема істинності прогнозу не може обмежуватися можливістю «миттєвої» практичної перевірки, вона повинна узгоджуватися з реальними тенденціями розвитку людського суспільства.</p>	<p>исследования доказана, если эта информация получена в результате достаточно надежных методов, процедур, операций научного исследования (проверенного на других объектах), то она считается впоене обоснованной еще до подтверждения ее практикой.</p> <p>Критерием истинности научной информации, как известно, является практика. Однако практику нельзя понимать лишь как чисто эмпирический опыт сегодняшнего дня. Более широкое понимание практики включает прежде всего общественно-историческую практику развития человеческого общества в целом. Поэтому проблема истинности прогноза не может ограничиваться возможностью «сиюминутной» практической проверки, должна связываться с реальными тенденциями развития человеческого общества.</p>
<p><i>С.23. Прогнозування пріоритетів трансформування держави.</i> У цьому контексті державна влада має спрямовуватись на демократизацію і гуманізацію суспільного життя, реалізацію соціальної рівності та свободи народу, а не бути їх запереченням чи протилежністю. Основним політичним пріоритетом інститутів державної влади і громадянського суспільства стає соціальна ентропія влади, узгодження свободи кожного зі свободою всіх і забезпечення найвищої ефективності в соціальному регулюванні державної влади та встановленні демократичного політичного порядку в суспільстві.</p>	<p>Іщенко О. Політичні пріоритети трансформування держави // Політичний менеджмент – №2- 2005.-с. 78-88</p> <p>С.78 Державна влада, за великим рахунком, має спрямовуватись на демократизацію і гуманізацію суспільного життя, реалізацію соціальної рівності і свободи народу, щоб ніколи не бути їх запереченням чи протилежністю.</p> <p>с.79 Основним політичним пріоритетом інститутів державної влади і громадянського суспільства стає соціальна ентропія влади, узгодження свободи кожного зі свободою всіх і забезпечення найвищої ефективності в соціальному регулюванні державної влади та встановленні демократичного політичного порядку в суспільстві.</p>
<p>С.25 Систематизація досвіду практичного застосування політичного аналізу та прогнозування розвитку сучасного українського суспільства потребує прискіпливого вивчення як західних, так і незахідних модернізаційних моделей соціальних реформ, негативного й позитивного досвіду міжнародної політики. Водночас моделювання соціально-політичної реальності вимагає врахування історичного досвіду і традицій конкретного суспільства.</p>	<p>Горбатенко В.П., Бутовська І.О. Політичне прогнозування - К.МАУП, 2005</p> <p>С.4-5 Вихід із замкнутого кола невдач соціально_політичного реформування сучасного українського суспільства потребує всебічного дослідження теорії та практики соціального й політичного прогнозування, прискіпливого вивчення як західних, так і незахідних модернізаційних моделей соціальних реформ, врахування їх негативного й позитивного досвіду. Водночас моделювання соціально-політичної реальності вимагає врахування історичного досвіду і традицій конкретного суспільства.</p>
<p>С.26 Найбільш перспективним напрямом в галузі дослідження міжнародних відносин,</p>	<p>Панарин А. Глобальное политическое прогнозирование. - М.Алгоритм, 2002 – Введение. О предмете и методе глобального политического прогнозирования</p>

<p>зовнішньополітичних подій є глобальне політичне прогнозування. Перед ним стоять завдання довготривалого прогнозу глобалізації, вироблення випереджального і запобіжного знання та пояснення людству прийнятних альтернатив, які воно має в своєму розпорядженні. Його предметом є якісно інше майбутнє людства.</p>	<p>Поэтому в задачу глобального политического прогнозирования входит выработка предостерегающего знания и прояснение имеющихся в распоряжении человечества приемлемых альтернатив. Предметом глобального политического прогнозирования является качественно иное будущее человечества или будущее как иное.</p>
<p>С.26-27 Донині найменш розвинуеною ділянкою прикладної політології, передусім на пострадянському просторі, залишаються обґрунтування й вибір альтернативних варіантів політичних рішень. Подібна ситуація продиктована багато в чому об'єктивними обставинами й особливо закритістю для аналітиків механізмів прийняття рішень або ексклюзивним характером таких розробок, виконуваних за контрактами. Відповідно, важливою проблемою, що безпосередньо стосується всіх, хто займається прикладним політичним аналізом на пострадянському просторі, є становлення і формування відповідного професійного співтовариства. Без такого співтовариства не може повноцінно розвиватися жодна наукова дисципліна; більше того, не може бути ефективним вплив фахівців на реальні політичні процеси.</p>	<p>Турунок С.Г. Политический анализ и прогнозирование (2005) В то же время до сих пор самым слаборазвитым участком прикладной политологии остаются обоснование и выбор альтернативных вариантов политических решений. Подобная ситуация продиктована во многом объективными обстоятельствами, и особенно закрытостью для аналитиков механизмов принятия решений или эксклюзивным характером таких разработок, выполняемых по контрактам. Серьезная проблема, непосредственно касающаяся всех, кто занимается прикладным политическим анализом в России — становление их профессионального сообщества. Без такого сообщества не может полноценно развиваться ни одна научная дисциплина; более того, не может быть эффективным влияние специалистов на реальные политические процессы.</p>
<p>С.27-28 Прогнозування не зводиться до спроб угадати деталі майбутнього (хоча в деяких випадках це істотно). Прогнозист має виходити із діалектичної детермінації явищ майбутнього, з того, що необхідність торує собі шлях через випадки, що до явищ майбутнього потрібний імовірнісний підхід з урахуванням широкого набору можливих варіантів. Тільки за такого підходу прогнозування може бути ефективно використане для вибору найбільш імовірного або найбільш бажаного, оптимального варіанта при обґрунтуванні мети, плану, програми, проекту, взагалі рішення. Саме тому прогнози мають передувати планам, містити оцінку ходу, наслідків виконання (або невиконання) планів, охоплювати все, що не піддається плануванню, розв'язанню.</p>	<p>Бестужев-Лада И. В., Наместникова Г.А. Социальное прогнозирование. Цикл лекций. — Педагогическое общество России, 2002. Прогнозирование не сводится к попыткам предугадать детали будущего (хотя в некоторых случаях это существенно). Прогнозист исходит из диалектической детерминации явлений будущего, из того, что необходимость пробивает себе дорогу через случайности, что к явлениям будущего нужен вероятностный подход с учётом широкого набора возможных вариантов. Только при таком подходе прогнозирование может быть эффективно использовано для выбора наиболее вероятного или наиболее желательного, оптимального варианта при обосновании цели, плана, программы, проекта, вообще решения. Прогнозы должны предшествовать планам, содержать оценку хода, последствий выполнения (или невыполнения) планов, охватывать всё, что не поддаётся планированию, решению.</p>
<p>С.28 Вирішальну роль у забезпеченні результату політичного аналізу і прогнозування відіграє</p>	<p>Горбатенко В.П., Бутовська І.О. Політичне прогнозування - К.МАУП, 2005</p>

<p>оптимізація вибору методів, які складають сучасний арсенал наукового напрямку. Основне завдання дослідника полягає в тому, щоб визначити можливу сферу використання кожного методу і вибрати найбільш ефективний для конкретного випадку, оскільки вибір того чи іншого методу аналізу та (або) прогнозування політичних процесів залежить від мети, термінів, часу, відведеного на розроблення аналізу чи прогнозу.</p>	<p>С.33 Вирішальну роль у забезпеченні результату політичного прогнозування відіграє оптимізація добору методів, які становлять арсенал цього наукового напрямку. Основне завдання дослідника полягає в тому, щоб визначити можливу сферу використання кожного методу і вибрати найефективніший у кожному конкретному випадку, оскільки вибір певного методу прогнозування політичних процесів залежить від мети, термінів і часу, відведеного на розроблення прогнозів.</p>
<p>С.31-32 Найслабшим напрямком політичної аналітики і прогнозування в сучасній Україні залишається обґрунтування й вибір альтернативних варіантів політичних рішень. Подібна ситуація обумовлена багато в чому об'єктивними обставинами й особливо закритістю для аналітиків механізмів прийняття рішень або ексклюзивним характером таких розробок, що виконуються на замовлення політичних гравців. Подолати цю проблему можливо передусім шляхом створення професійного співтовариства політичних експертів та аналітиків, а також формування відповідної корпоративної культури й етичних засад. Без цього вплив фахівців на реальні політичні процеси залишатиметься обмеженим.</p>	<p>Туронок С.Г. Политический анализ и прогнозирование (2005) В то же время до сих пор самым слаборазвитым участком прикладной политологии остаются обоснование и выбор альтернативных вариантов политических решений. Подобная ситуация продиктована во многом объективными обстоятельствами, и особенно закрытостью для аналитиков механизмов принятия решений или эксклюзивным характером таких разработок, выполняемых по контрактам. Серьезная проблема, непосредственно касающаяся всех, кто занимается прикладным политическим анализом в России — становление их профессионального сообщества. Без такого сообщества не может полноценно развиваться ни одна научная дисциплина; более того, не может быть эффективным влияние специалистов на реальные политические процессы</p>